

La tuta

Un ser, ua tropa de joens qu'èra anada tau Carnavau Biarnés de Pau. Dab l'ambient que s'i avèn gahat ua polida castanha. Just quan hèits los adishatz, l'un d'eths, qui s'aperava Matèu Larriu, en tornant-se-n tà casa, de tant hart qui èra, que s'esparrè. En tot càder que devarè escalèrs, que forcè ua pòrta qui's trobava abaish e aqui que s'adromí. Quan se tornè amassar los esperits qu'èra enquèra tot esbatohit per la hèsta de la velha e lo tum de la caduda. A fin e a mesura qui s'arressasiva, que l'apariva un univèrs tan talament esmiraglant qui's demandava si n'èra pas a saunejar. L'endret on se trobava qu'èra poplat d'ordinators e de gatgets electronics qui podossen saunejar tots los sons parions.

Tà díser, que cadó dens ua dimension desconeishuda on tot s'acordava e tot se conjugava entad afavorar un sentit de plenitud, de benestar e de patz interiora. Nada premuda sociau o familhau, nat imperatiu, com d'anar tà l'escòla o de cercar tribalh. Òras de hiu que's gahava a jòcs videòs tots mei enlobatants los uns au par deus autes.

S'avè hami, ua taula qu'èra escairada au centre de l'endret. Pizzas, kebabs, tròç de carn de tot escantilh que costejavan ua montanhada de fritas dens un gran plat. Au ras que's trobavan topiòts arràs de saussas grassas e ua hont que'u serviva totas las bevendas qui'u hasèn enveja. Lo mei que i putzava, lo mei que n'i avè.

Au cap d'ua pausa, que's deishè gahar per aqueth víver de jòcs, d'insociéncia e d'aisina materiau e que's perdó la nocion deu temps e de las realitats.

Sobtament, ua votz que s'entenó :

- Mossur ? Mossur ?

Com e's demandava si n'avè pas saunejat, ne responó pas.

- Mossur ? Mossur ? Quin va ?

- Que va, que va, non ve'n dàsquitz per jo ! E que cadó tornar dens la soa tuta. Totun aquera votz que hasèva en insistint mei anar mei. Que volèva ? Matèu Larriu que s'estirè, que badalhè e que s'espè la montra. Quate dias avè qu'èra aqui shens véder lo temps a passar. Que se'n anava temps de tornar-se-n tà casa. Que quitè la soa estujadera. En passant devant lo pargue on solèva passejà's dab los amics, que s'estonè de véder a ua residéncia. En arribant a casa un sarròt de veituras e ua atroperada de monde emplorits que l'avisèn que s'i passava quauquarren de grèu.

- Que çò qui apareish aqui, ce demandè a un òmi qui passava au ras d'eth ?

- Que son las aunors de Miquèu Larriu ce'u responó l'òmi...

Aqueth nom que'u dè ua estrèita. Qu'èra lo son pair qui enterravan. En seguir qu'aprenó la mair que'u s'èra morta mantuas annadas hasè, de chegrin, despuish la soa desaparicion.

E òc, çò qui ne sabèva pas Matèu Larriu, qu'ei qu'un dia passat dens la soa tuta qu'èran dètz ans dens lo monde deus vius. Badonc quaranta ans avèn passat despuish la soa desaparida. Ad aqueras novelas, que'u sabó hera mau de s'aver deishat gahar atau per un univèrs qui l'avè destornat deus sons. E que's gahè a saumugar.

- Mossur ? Mossur, ce tornè la votz ?

Matèu Larriu qu'orbí los uelhs. Qu'èra dens ua crampa a l'espitau, au darrèr de l'infirmièra qui s'i hasè tà'u deishudar, lo pair e la mair qu'esperavan, inquièts.

- Mossur, quin va ?

- Adara, tot que va anar mièlher, ce responó lo gojat...